

El lleure en el marc sociocultural de la postmodernitat.

Una aproximació des de les pràctiques dels joves universitaris

Autor: **Cornelio Águila Soto**
Facultat d'Humanitats i Ciències de l'Educació
Universidad de Almería

Directors: **Dr. Álvaro Sicilia**
Dr. Antonio Rojas Tejada
Facultat d'Humanitats i Ciències de l'Educació.
Universidad de Almería

Dr. Miguel A. Delgado Noguera
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport.
Universidad de Granada

Paraules clau: *Lleure, Joves, Postmodernitat, Estil de vida, Postmaterialisme, Gènere, Classe social.*

L'estudi respon a l'intent de situar el lleure en el context de les societats postmodernes. Després d'una anàlisi teòrica de les característiques de les societats occidentals més avançades i del lleure des de les perspectives individual (enfocament psicosocial i estils de vida) i social (marc estructural i valors culturals), es planteja la necessitat d'atendre de manera integrada tant el nivell macrosocial com microsocial en la investigació sobre el lleure. Com a estudi de cas es va realitzar un treball empíric a través d'enquesta amb una mostra d'estudiants de la Universitat d'Almeria durant el curs 2002/03. A l'anàlisi de l'evolució de les pràctiques de lleure dels joves espanyols en els últims vint-i-cinc anys hem proposat un Model Dinàmic del Lleure Juvenil amb cinc components: lleure consolidat (activitats que es mantenen entre les més practicades), lleure emergent (pràctiques que han augmentat en els últims anys), lleure descendent

(pràctiques que s'han reduït), lleure desitjat (les que els agradaria realitzar més sovint però que hi troben limitacions), lleure absent (les que gairebé no es practiquen mai). Examinant les pràctiques de lleure des d'una perspectiva sociocrítica, hem trobat nombrosos trets de la condició sociocultural postmoderna, com ara el 'presentisme', el risc, l'hedonisme, el consumisme o la importància de la televisió i les noves tecnologies. Tanmateix, s'han constatat diferències en funció de la classe social i del gènere. Des del punt de vista de la classe social, les activitats de lleure dels joves universitaris són similars, però amb diferents nivells de despesa i participació. Pel que fa al gènere, el lleure de les joves universitàries és més cultural, impliquen més la parella i la família, i es troba més associat al conreu de relacions socials. El lleure dels joves universitaris es troba més relacionat amb les noves tecnologies, amb els jocs, amb la companyia dels

amics i en fer esport i veure'l practicar. Igualment, hem trobat diferències en les pautes de lleure segons la puntuació dels joves en l'escala de postmaterialisme (v. Inglehart, 1991, 1998). En general, els que tendeixen més al postmaterialisme es caracteritzen per pràctiques de lleure de caire cultural, que inclouen aficions artístiques, hobbies, llegir, etc., i prioritzen la llibertat d'elecció, les relacions socials i l'aprenentatge. D'altra banda, els menys postmaterialistes prefereixen activitats tecnològiques, formatives i esportives, i per a ells és més important tenir prou capacitat o competència en l'exercici del lleure. Fet i fet, el lleure dels joves enquestats és una bona mostra de dos fenòmens socials contemporanis: d'una banda, el tomb cultural cap als valors postmoderns, i, d'altra banda, la persistència de les desigualtats estructurals clàssiques i el manteniment de trets inequívocament moderns.